

Zienswijze Nieuw Bestuurlijk Stelsel

H.
06 16972190

Deze zienswijze op het nieuwe bestuurlijk stelsel is geschreven met de intensieve ervaringen die ik als bewoner van voormalig stadsdeel Oud-West de afgelopen drie jaar heb opgedaan met de Bestuurscommissie West. Die ervaringen zijn opgetekend in het klachtendossier "Amsterdam brengt de Amsterdammer schade toe". Het dossier is door mij en nog twaalf bewoners van West persoonlijk overhandigd aan de voor beide stelsels verantwoordelijke wethouder. Dit klachtendossier bevat onder andere een klacht over het besluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor een hotel op de Jan Pieter Heijestraat. Het is deze klacht die heel duidelijk een flink aantal manco's van het huidige bestuurlijk stelsel blootlegt. Deze klacht is een blauwdruk van wat er allemaal mis kan gaan bij het nemen van een voor de buurt belangrijk besluit en waar ook, net als het nu voorliggende besluit, de Amsterdammer geen rol van betekenis speelde. Het heeft de wethouder namelijk behaagt om niet eerst met de Amsterdammer in overleg te gaan.

Omdat het huidige stelsel niet wezenlijk verandert is het te verwachten dat al deze fouten zich zullen herhalen.

Deze zienswijze gaat in op de stukken die hierover tot 6 september 2017 ter inzage liggen, maar wijst ook op twee belangrijke ontbrekende paragrafen. Te weten die over de politieke, bestuurlijke en ambtelijke bedrijfscultuur van de Gemeente Amsterdam en de door de verantwoordelijke wethouder beloofde paragraaf over participatie. Het zijn juist deze twee ontbrekende paragrafen die het daadwerkelijk functioneren van het nu voorliggende bestuurlijk stelsel zullen bepalen. Het ontbreken van die paragrafen, die als zeer belangrijke onderdelen naar voren zijn gekomen in het evaluatierapport van de commissie Brenninkmeijer, is een omissie. Omdat daarmee het nu voorliggende niet meer dan een raamwerk is en daardoor inhoudelijk niet goed te beoordelen is. Er is wel een raamwerk maar er zit nog geen glas in. Niet duidelijk is of dat glas transparant zal zijn, matglas of van ondoorzichtig bordkarton.

Over dat wat nu ter inzage is gelegd

Amsterdammer speelt geen rol

De stukken zijn inhoudelijk beschreven vanuit de bestuurlijke techniek en niet vanuit de positie die de Amsterdammer straks gaat innemen. De Amsterdammer die geen onderdeel uitmaakt van het nieuwe systeem zal daarom straks weer grote moeite hebben om te ontdekken waar en bij wie hij terecht moet om te trachten, bij de voorbereiding van een besluit, het bestuur te beïnvloeden dat "er over gaat". Daardoor bestaat het risico dat besluiten aan het zicht worden onttrokken. Daar kleeft vervolgens het risico aan dat het besluit niet goed zal aarden en de weerstand daartegen groot zal zijn. Dit niet 'aarden' van een besluit zal onnodige juridische kosten met zich meebrengen. Het niet meteen en onverkort kunnen aanspreken van het bestuur zal

voor extra wrevel zorgen met als ernstig effect een verwijdering tussen overheid en burger. Wederom wordt daarom ook met dit stelsel een schimmige schijndemocratie gecreëerd. Zoals het zich nu laat aanzien zijn er te veel plekken waar men het bestuur kan aanspreken.

Ontbrekende paragrafen

Er is geen paragraaf opgenomen over hoe dit stelsel aan alle Amsterdammers wordt uitgelegd.

Er is geen paragraaf opgenomen over participatie en hoe die aan te pakken of hoe de kwaliteit daarvan gewaarborgd wordt. Het woord participatie komt niet voor in de verordening.

Er is geen paragraaf opgenomen over 'de cultuur'. Er verandert daarom (nog) niets. Een hint naar het "Bestuurlijk Kompas" in een verkennend stuk is betekenisloos als dat kompas geen openbaar stuk is.

Territoriale Bestuurscommissies

Zonder de voorwaarde dat bestuurders moeten worden voortgebracht uit 'de buurt' of 'wijk', verdwijnt het territoriale karakter van de nieuwe bestuurscommissies. Bestuurders worden inwisselbaar en hebben geen specifieke binding met de buurt. Een belangrijk gevolg daarvan is het verlies aan territoriale kennis. Het is juist die kennis die er voor kan zorgen dat er specifieke differentiatie of maatwerk geleverd kan worden. Een onervaren stadsdeel(advies)commissie brengt daar - zeker de eerste jaren - weinig verandering in. En al helemaal niet als zij tegenover ervaren bestuurders staan. De ervaring met de huidige AB's heeft dat wel aan het licht gebracht.

Het is belangrijk te wijzen op de brief "*Verbeterpunten bestuurlijk stelsel*" d.d. 28 mei 2015 kenmerk 20153034 van de verantwoordelijk wethouder, waarin hij op bladzijde 9 eerste alinea schrijft dat er voor gekozen is om projectafwijkingsbesluiten in mandaat bij de stadsdeelsecretaris te beleggen omdat het College niet over specifieke territoriale kennis beschikt om dergelijke besluiten te nemen. Als het zo is dat het college inderdaad territoriale kennis ontbeert hoe gaat het dan bij dit verstrekkende besluit weloverwogen een territoriale bestuurscommissie instellen? In relatie daarmee belooft het ook niet veel goeds als de DB's worden geïnstalleerd tegelijkertijd met de collegeleden. Dit door het simpele feit dat beide verkiezingen tegelijkertijd zullen worden gehouden. **ART 23 .4.** Wellicht is het mogelijk de huidige DB-ers nog even aan te laten blijven en vervolgens de stadsdeel(advies)commissies een zwaarwegend advies uit te laten brengen over de keuze van het College voor de nieuwe DB-ers. Het vergroot de kans op een door het stadsdeel gedragen bestuur. En het College heeft daarmee direct aangetoond dat het de adviescommissies serieus neemt bij het adviseren op basis van territoriale kennis. Het zou ook getuigen van de gevraagde culturomslag. Het zou een eerste stap zijn om de macht gedeeltelijk uit handen te geven.

Inspreekrecht

Er is in de nu voorliggende stukken geen insprekrecht geformuleerd. Voorheen sprak je het AB aan. Nergens in de stukken is een regeling opgenomen voor het inspreken bij de vergaderingen van DB, de stadsdeelcommissie of overlegvergaderingen van DB met stadsdeelcommissie. Belangrijke vraag daarbij is, hoe ik als burger dan het recht kan

uitoefenen om het bestuur 'dat er over gaat' aan te spreken. Om zodoende dat bestuur te trachten te beïnvloeden ten aanzien van aan hen gemandateerde dan wel gedelegeerde besluiten.

Moties en amendamenten

Niet duidelijk is of de nieuwe BC's gebonden zijn aan in het verleden genomen moties en amendementen.

Taken van de Bestuurscommissies

Een zeer belangrijk pakket aan verplichte taken is in artikel 21.4 van bijlage twee van de vigerende verordening beschreven. Niet duidelijk is of deze taken ook aan de nieuwe BC's worden toebedeeld. Niet beschreven is hoe de DB's op hun verantwoordelijkheid daaromtrent worden aangesproken of in het ergste geval daarop worden afgerekend. Niet beschreven is hoe de kwaliteit van de uitvoering van die taken wordt gewaarborgd. Niet evident duidelijk is hoe het huidige ontbreken van die controle van de BC's wordt gerepareerd.

21,4

het organiseren en uitvoeren van communicatie, inspraak en participatie bij gebiedsontwikkeling, voor zover dit de bevoegdheid van de bestuurscommissies betreft; de voorbereiding van bestemmingsplannen, uitwerkingsbesluiten, wijzigingsbesluiten en projectafwijkingsbesluiten; de inrichting en het (groot)onderhoud van de openbare ruimte, groen, parken en wegen; de inbreng bij de voorbereiding van gebiedsgericht beleid voor zover dit laatste tot de bevoegdheid van de bestuurscommissie behoort

Risico-analyse ontbreekt

Dit nieuwe bestuurlijk stelsel is net als het vorige stelsel deels een nieuw bestuurlijk experiment. In de stukken is geen verslag van een risico-analyse bijgesloten. Kenmerk van een experiment is dat er ook dingen mis kunnen gaan. Vooral in de samenstelling en werkwijzen van de adviescommissies zijn vele scenario's denkbaar. Er is niet nagedacht over de risico's van dit experiment of er is geen verslag van gedaan. Dit 'raamwerk' op deze wijze voor te leggen aan de Amsterdammers zonder er bij te vertellen welke zaken mis kunnen gaan en hoe die kunnen worden ondervangen getuigt niet van bijster veel transparantie bij de inrichting van dit nieuwe stelsel.

Stemverhoudingen binnen het DB

Ik ben er tegen dat er voor de stemmingen binnen het dagelijks bestuur eveneens dezelfde bepalingen gelden als die op de stemmingen binnen het college van toepassing zijn. Het maakt de besluiten onnodig politiek en het creëert een onnodig risico op onwenselijke coalities binnen de BC's die niet gedragen worden door stemverhouding danwel coalitieverhoudingen in het college. Ook past het mijns inziens niet binnen de taak van de BC's om een verlengd bestuur te zijn. De besluiten worden vriendenakkoorden. De schijn daarvan moet op z'n minst worden voorkomen.

Processen, procedures termijnen en gemiste adviezen.

In de eerder genoemde brief uit 2015 van de wethouder worden ook knelpunten aangegeven onder de kop: "Verbeterpunten die betrekking hebben op de processen en procedures". Nergens in de stukken is te vinden hoe het knelpunt met betrekking tot het door de BC's aan de stadsdeelcommissies gevraagde advies wordt opgelost. Nog steeds zullen adviezen niet of niet tijdig gegeven kunnen worden omdat ongeoorloofde termijnoverschreidingen dreigen. Het gevolg is dat veel besluiten zonder advies zullen

passeren.

Omdat het in West regelmatig voorgekomen is dat zelfs het DB niet op de hoogte was van gevoelige besluiten, is het tevens een omissie om over de informatieplicht van behandelend ambtenaren aan het DB niets op te nemen in de verordening. Zo heeft men in West unaniem een motie aangenomen dat men ook in het geval van zogenaamde A2 besluiten (Kruimellijst) wil kunnen bepalen of een participatietraject geboden is. Die participatie is de Amsterdammer ontzegd omdat ambtenaren de kennelijke gevoeligheid van besluiten niet hebben onderkend of daartoe niet werden opgedragen.

Gevraagd en ongevraagd advies niet duidelijk omschreven.

In de nu voorliggende verordening heeft de stadsdeelcommissie slechts als taak om 'gevraagd' advies te geven. Van ongevraagd advies is geen sprake. Zie Art. 30 lid 1a. In lid 2 en 3 komt niet helder naar voren of van 'ongevraagd' advies sprake is of kan zijn als taak.

Er kan geagendeerd worden en advies worden uitgebracht maar het is conform lid 1 niet de taak om ongevraagd advies uit te brengen. Het is mijns inziens mogelijk dat het DB op basis van dit artikel ongevraagd advies weigert.

Geen zwaarwegend advies bij de voorbereiding van besluiten. Art 19 2b

Het is een buitengewoon ernstig gemis dat het DB niet verplicht is om bij de voorbereiding van besluiten -waarbij een openbare uniforme voorbereidingsprocedure in de zin van art 3.4 Awb aan de orde is- de stadsdeelcommissies advies te vragen. Pas na het kennisgeven van een ontwerpbesluit mag de stadsdeelcommissie haar advies uitbrengen. Daarmee degradeert de verordening de stadsdeelcommissie tot het niveau van elke ingezetene van de gemeente die ook het recht heeft om in de vorm van een zienswijze zijn of haar advies te geven. Dit terwijl nu juist de stadsdeelcommissie een belangrijk instrument kan zijn om de te nemen besluiten beter voor te bereiden.

H, 30 augustus 2017